

*Секція: Економіка та управління національним господарством,
модернізація національних моделей економічних систем.*

Самойленко Т.Г., аспірант,
*Сумський національний аграрний університет,
м.Суми, Україна*

Інноваційно-інвестиційне забезпечення розвитку сільських територій України: проблеми та перспективи.

Сталий соціально-орієнтований розвиток регіонів багато в чому визначається розвитком сільських територій, що забезпечують продовольчу безпеку, збільшення конкурентоспроможності сільської економіки і добробут населення. За оцінками фахівців, площа сільських територій становить 2/3 площі території України [1].

Розвиток сільських територій – це багатоетапний процес, що здійснюється не тільки через планування і формування програм соціально-економічного розвитку, але й організацію цього розвитку за допомогою проектування і створення комунальних підприємств, що здійснюють мобілізацію потенціалу, його використання і настроювання на саморозвиток в цілях подолання бідності та підвищення добробуту.

Результатом недостатньої уваги держави до проблем розвитку сільської місцевості в Україні є занепад сільських територій.

Неблагополучний стан багатьох сільських поселень, а також виробничих і сільськогосподарських підприємств, відтік населення, особливо молоді з села, запустіння територій вимагає нового підходу до планування та розробки моделей розвитку сільських поселень [2].

Невід'ємним принципом розвитку сільських територій є участь населення. Розвиток депресивних і відсталих територій можливий лише за участю населення та при використанні його знань і досвіду.

В даний час сільські території відчують високу потребу в диверсифікації економічної діяльності, оновленні матеріально-технічної бази виробництва, посиленні кадрового складу і значному підвищенні рівня ефективності муніципального управління.

Одним з важливих питань в комплексному соціально-економічному розвитку сільських територій є формування їхнього інноваційного середовища, в зв'язку з чим необхідно розгляд інноваційної стратегії розвитку на регіональному рівні. Розвиток території на основі інновацій є найважливішим фактором її конкурентоспроможності, а соціально-економічний розвиток це результат її конкурентоспроможності.

Одним із гальмуючих чинників сталого розвитку сільських територій є їх недостатня інвестиційна привабливість та низька ефективність використання інвестиційних ресурсів. Основний зміст інвестиційного забезпечення сталого розвитку сільських територій – це сукупність ресурсів і заходів, умов необхідних для здійснення відповідного ефективного інвестування, що забезпечить відродження і сталий розвиток села [3].

Мета інноваційно-інвестиційної діяльності на рівні сільських територій повинна заключатися у виробленні і реалізації системи пріоритетів, створенні механізмів і конкретних заходів, що забезпечують формування інвестиційних проектів, що забезпечують розвиток економіки сільськогосподарських територій відповідно до перспективної стратегією. Соціально-економічна і науково-технічна сутність інвестицій полягає в тому, що їх неможливо замінити ніякими іншими економічними ресурсами: ні працею, ні оборотними засобами, ні більш досконалої організацією виробництва, ні стимулюванням трудової активності працівників.

Інвестиції є найважливішим чинником активізації економічного та соціального розвитку сільських територій.

Рівень розвитку абсолютної більшості сільських районів України залежить від обсягу інвестиційних коштів, що вкладаються в сільське господарство, так як саме сільськогосподарське виробництво є основним, а сільськогосподарські організації виконують містоутворюючі функції.

Реалізація механізму інвестиційного забезпечення сталого розвитку сільських територій великою мірою залежить від їх інвестиційної привабливості. Проте, формування сприятливого інвестиційного клімату, залучення іноземних та збільшення обсягів національних інвестиційних ресурсів в розвиток сільських територій стримує ряд негативних чинників, найгострішими серед яких є: недосконала та непослідовна інвестиційна політика держави, в якій переважають принципи залишкового виділення коштів на розвиток села, недосконалі механізми використання бюджетних коштів, несприятливі умови для розвитку бізнесу на селі, низька ліквідність інвестиційних ресурсів, недостатнє фінансування соціальної сфери села, нерозвиненість інвестиційної інфраструктури.

У той же час сам рівень розвитку території повинен бути своєрідним фактором її інвестиційної привабливості, виступати своєрідним стимулом акумуляції інвестицій. Можливо відправним пунктом розвитку сільських територій в Україні повинна стати розробка стандартів рівня розвитку сільських поселень (хутір, село, селище, місто) та формування, відповідно до них, нормативів фінансування.

Крім того, дотримання законів - запорука приходу інвестицій в сферу АПК.

Щоб залучити інвесторів нашої державі в першу чергу необхідно розробити відповідне законодавство, яке буде пристосоване до українських реалій. Закони повинні ґрунтуватися на захисті прав селян (власників паїв),

фермерських господарств, інвесторів (вітчизняних або зарубіжних), і захищати інтереси самої держави.

Саме таке законодавство, яке буде відповідати цим критеріям, буде дієвим і допомагатиме розвитку аграріїв. Адже, головне не написання законів, головне це їх дотримання. Наявність ідеальних законів, не є гарантією їх дотримання. Закони, яких дотримуються, є запорукою поваги і, як наслідок, зацікавленості у вкладанні коштів.

Інноваційний розвиток АПК означає його якісне перетворення, що досягається за рахунок зростання продуктивних сил при одночасному вдосконаленні організаційно-економічного механізму сільського господарства, взаємодіючих з ним галузей і АПК в цілому. Воно забезпечується постійним розширенням, досвід розвинених країн і власний досвід показує, що успіх інноваційної діяльності сільгоспорганізацій, наукових установ може бути реалізований успішно тільки при необхідних змінах в аграрній політиці держави. Державною турботою на федеральному і регіональному рівні повинні стати і державно-приватне партнерство в наукових дослідженнях і розробках, комерціалізація та просування нововведень у виробництво, використання більш досконалих технологій виробництва і переробки сільськогосподарської продукції, поліпшених сортів сільськогосподарських культур і порід тварин, нових машин, прогресивних організаційно-економічних моделей, сучасних інформаційних технологій та інших нововведень.

Досвід розвинених країн і власний досвід показує, що успіх інноваційної діяльності сільгоспорганізацій, наукових установ може бути реалізований успішно тільки при необхідних змінах в аграрній політиці держави. Державною турботою на федеральному і регіональному рівні повинні стати і державно-приватне партнерство в наукових дослідженнях і розробках, комерціалізації та просування нововведень у виробництво.

Інвестиційний клімат конкретної сільської території можна розглядати також як об'єкт дії регіональної інвестиційної політики, направленої на створення оптимальних умов для вкладення інвестицій. Серед напрямів інвестиційної політики, сприяючих поліпшенню інвестиційного клімату на сільських територіях, потрібно виділити створення сприятливого режиму для вітчизняних і зарубіжних інвесторів, збільшення прибутковості капітальних вкладень, мінімізацію інвестиційних ризиків. Інвестиційна політика на сільських територіях повинна бути направлена на стабільний соціальний та економічний розвиток сільських громад, підвищення життєвого рівня населення.

Література:

1. Тафинцева Марина Сергеевна Проблемы инновационного развития сельских территорий // Вестник ВолГУ. Серия 10: Инновационная деятельность. 2013. №1 С.17-21.
2. Звягін Л. С. Концептуальні аспекти інноваційної діяльності для розвитку регіональних сільських територій // Молодий вчений. - 2012. - №1. Т.1. - С. 104-109.
3. Кісіль М.І. Стратегічні напрями інвестиційного забезпечення розвитку сільського господарства/ М.І. Кісіль // Економіка АПК. – 2012. – № 9. – С. 36-39.